

34585

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **29.09.2025**

İskender

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

Kocaeli'nin Çayırova ilçesi Taşıt Araçları Organize Sanayi Bölgesi'nde (TOSB) bulunan Kanca El Aletleri Fabrikası'nda 40 yaşındaki, dört çocuk babası Suriyeli işçi Mohammad Baser, 2025 yılı Mart ayında yaşanan iş cinayetinde hayatını kaybetmiştir. Edinilen bilgilere göre, işçi uzun ve kesintisiz fazla mesailere zorlanmış, kazadan önceki gün sabah 07.30'da başlayıp akşam 20.30'da biten vardiyadan sonra gece 04.00'te tekrar işe çağırılmıştır. Yorgunluk ve uykusuzluğun etkisiyle çalışırken ağır bir kaza geçirmiş ve hastaneye kaldırılırken yaşamını yitirmiştir.

Bu iş cinayeti, aynı fabrikada son 9 yılda meydana gelen 3. ölüm vakasıdır. 2016'da İsmail Mehmet, 2018'de Cengiz Yurdakul hayatını kaybetmiş; ayrıca çok sayıda ağır yaralanmalı kaza yaşanmıştır. Fabrikada işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmadığı, sendikal örgütlenmenin etkisiz bırakıldığı, göçmen işçilerin sigortasız ve eğitimsiz çalıştırıldığı yönünde çok sayıda işçi tanıklığı basına yansımıştır. İşçilerin aktardıklarına göre, makine ve ekipmanlar düzenli bakımdan geçirilmemektedir. Tuvalette fazla vakit geçirenlerin isimleri panolara asılmakta, işçiler işyeri hekimi tarafından sorgulanmaktadır. Özçelik-İş üyesi yaklaşık 450 işçinin çalıştığı fabrikada toplu iş sözleşmesindeki refah payı ödenmemiş, erzak yardımı iptal edilmiş, maaşlardan kesintiler yapılmıştır. 2025 yılı içerisinde en az 60 işçi işten çıkarılmıştır.

Hak gaspları, yaralanmalar ve ölümler, işçiler açısından yaşamı katlanılmaz hale getirmiş; nitekim geçtiğimiz aylarda işçi İsmail Kocatepe artan borç yükü nedeniyle intihar etmiştir. Çalışma Bakanlığı ise bütün bu insanlık dışı koşullar karşısında tek bir etkin denetim yapmadığı gibi, fabrikanın patronuna ödül niteliğinde teşvikler sağlanmıştır. Kanca El Aletleri şirketi, 2024 yılında 46 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirmiş, Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu arasında 131. sırada yer almış ve 243 milyon TL değerinde kamu teşviki almıştır.

Bu tablo tesadüf değildir. Patronlar, Saray rejiminin sermaye yanlısı politikalarından ve cezasızlık ikliminden güç almakta; her ölüm ya da yaralanmadan sonra "nasıl olsa birkaç para cezasıyla ya da göstermelik bir yargılamayla kurtulurum" cesaretiyle işçilerin hayatını hiçe saymaktadır. Bu sistematik iş cinayetleri düzeninin en ağır bedelini ise özellikle göçmen işçiler ödemektedir. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre, yalnızca 2025 yılının ilk sekiz ayında (Ocak 180, Şubat 124, Mart 159, Nisan 156, Mayıs 178, Haziran 164, Temmuz 206, Ağustos 192) en az 1.359 işçi hayatını kaybetmiştir. Bu ölümler arasında çok sayıda çocuk, kadın ve göçmen işçi bulunmaktadır.

Bu tablo, Çalışma Bakanı'nın görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır. Bizzat işçilerin sözleriyle bu çağrışı yineliyoruz: *"Keşke Çalışma Bakanlığında sağlam bir denetim olsa. Ama vardır içeride tanıdıkları; yine ölen öldüğüyle, yaralanan yaralandığıyla kalır. Dokuz yılda üç işçinin öldüğü bir fabrikada daha fazla denetim yapılması gerekmiyor mu?"*

Bu Bağlamda;

1. Kanca El Aletleri Fabrikası'nda son 10 yılda işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri, çalışma koşulları, fazla mesailer, göçmen işçilerin sigortasız çalıştırılması, mobbing ve psikolojik baskılar da dahil olmak üzere Bakanlığınızca kaç kez denetim yapılmıştır? Bu denetimlerde hangi bulgulara ulaşılmıştır, hangi idari yaptırımlar uygulanmıştır?
2. 2016, 2018 ve 2025 yıllarında aynı fabrikada art arda yaşanan iş cinayetleri sonrası Bakanlığınız hangi somut adımları atmıştır? Bu ölümlerden sonra işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınması için patronlara karşı neden caydırıcı hiçbir yaptırım uygulanmamıştır? Ardı ardına yaşanan bu cinayetlerin önlenememesinde Bakanlığınızın ve denetim yapmakla yükümlü iş müfettişlerinin de sorumluluğu bulunduğunu kabul ediyor musunuz?
3. Fabrikada göçmen işçilerin sigortasız, güvencesiz ve eğitimsiz çalıştırıldığı iddiaları doğru mudur? Doğruysa Bakanlığınız bu hukuksuzluğu hangi denetimlerde tespit etmiştir? Patronlara hangi yaptırımlar uygulanmış, kaç işçi bu koşullarda çalışmaya devam etmektedir?
4. Suriyeli işçi Mohammad Baser'in sigortasız ve güvencesiz koşullarda çalıştırılıp çalıştırılmadığını ve uzun, kesintisiz fazla mesailere zorlanmasının yaşanan iş cinayetinin önünü açtığını ortaya koyacak kapsamlı bir inceleme yapmayı düşünüyor musunuz? Bu iş cinayetinin gerçek sebeplerini ortaya çıkarmak ve sorumluları korumak yerine gerekli yaptırımlar için Bakanlığınız harekete geçecek midir?
5. Benzer cinayetlerin tekrar yaşanmaması için gerekli denetim ve önlemleri hayata geçirerek sorumluluğunuzu yerine getirecek misiniz?
6. Aynı fabrikada işçilerin tuvalette geçirdiği sürenin listelenerek panolara asılması, işyeri hekimi tarafından sorguya çekilmesi gibi uygulamalardan Bakanlığınızın haberi var mıdır? Bu uygulamalar Anayasa'nın 49. ve 50. maddelerinde güvence altına alınan çalışma ve dinlenme hakkına, ayrıca 4857 sayılı İş Kanunu'nun 5. ve 24. maddelerinde düzenlenen eşitlik ve işçinin onurunu koruma hükümlerine aykırı değil midir?
7. Kocaeli ilinde son 10 yılda toplam kaç iş kazası ve iş cinayeti kayıtlara geçmiştir? Bunların kaç "çok tehlikeli sınıf" işyerlerinde yaşanmıştır? Kaç işletmenin faaliyeti, işçi sağlığı ve güvenliği önlemleri alınana kadar durdurulmuştur?
8. İş cinayetlerinin yoğun yaşandığı çok tehlikeli sınıftaki işyerlerinde denetimlerin artırılması için Bakanlığınızın herhangi bir özel programı var mıdır? Yoksa denetimsizlik patronlara açıkça cesaret mi vermektedir?
9. Devletten 243 milyon TL'ye yakın teşvik alan Kanca El Aletleri Fabrikası'nda, işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmadığı ortadayken, bu teşviklerin iptali ya da geri alınması gündeme gelecek midir? Vergiler işçiden toplanırken, patronlara böylesine teşvikler sağlamak hangi adalet anlayışına sığmaktadır?

10. Türkiye genelinde 2024 yılında en az 1.897 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiştir. Her yıl 2 binden fazla işçinin yaşamını yitirdiği bu tablo karşısında Bakanlığınız neden hâlâ caydırıcı bir politika geliştirmemektedir?

11.Kanca El Aletleri Fabrikası'nda işçilerin toplu iş sözleşmesiyle kazanılmış haklarının — refah payı, erzak yardımı vb.— patron tarafından keyfi biçimde iptal edilmesi açıkça suç değil midir? Bu açık hak gasbı karşısında Bakanlığınız hangi denetim ve yaptırımları uygulamıştır?

12. 24 Eylül 2025'te İstanbul Başakşehir'de Moldova uyruklu Nicolai Palamarcuuc elleri ve ayakları bağlanarak darp edilmiş ve kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirmiştir. Denizli Honaz'da 22 yaşındaki Suriyeli Yasin Bedevi Mafeş elektrik akımına kapılarak ölmüş, patron ise cansız bedenini fabrikadan uzağa taşıyarak 'yol kenarında buldum' diyerek olayı örtbas etmeye çalışmıştır. Zonguldak'ta Afgan işçi Kamergül Maliki Nourtani dövülüp yakılarak öldürülmüş, ancak işyeri sahiplerine yalnızca 'taksirle öldürme' suçundan ödül gibi cezalar verilmiştir. Bu örnekler ışığında Bakanlığınız göçmen işçilerin sigortasız, güvencesiz ve en ağır koşullarda çalıştırılmasının önlenmesi için özel bir denetim ve eylem planı hazırlamakta mıdır? Bu işçilerin can güvenliği ve en temel çalışma hakları için hangi adımları atacaksınız?